

OFFICIEEL GEDEELTE.

(Besluit van Zijne Excellentie den Kommissaris
Generaal, van den 16den mei 1828 no. 19.)

IN NAAM DES KONINGS.

De Kommissaris Generaal over Nederlandsch Indië,

Gezien deszelfs besluit d. d. 10 december 1827 n°. 63,
bepalende de regeling van den Inspecteurs van Financien;
Gezien een ontwerp van instructie, voor de gemelde amb-
tenaren, Hem Kommissaris Generaal aangeboden, door de
Generale Directie van Financien, bij missive d. d. 20
maart 11. n°. 117;

Gezien de consideration en advies van den Luitenant
Gouverneur Generaal, in Rade, bij missive d. d. 1 april
11. n°. 545;

De Generale Directie van Financien nader gehoord, (mis-
sive 15 april 11. n°. 159);

Heeft goedgevonden en verstaan te arresteren, zoo als
geschiedt bij deze, de navolgende

Instructie voor de Inspecteurs van Financien.

Art. 1. De aanstelling van Inspecteurs van Financien
heeft hoofdzakelijk ten doel, om een geregeld en gelijk wer-
kend beheer van 'slands middelen, van de landrenten en
van alle belastingen, zonder onderscheid, op Java en Ma-
dura, te verzekeren; voorts om eene rigtige en spaarza-
me administratie over 'slands gelden te doen houden, al-
le misbruiken en verkeerdheden, die daarin mogten voor-
komen te ontdekken en tegen te gaan, en wijsers de Ge-
nerale Directie van Financien in staat te stellen, om steeds
zoodanige inrichtingen in te winnen, welke tot eene juiste
en volledige kennis van al de financiële belangen dezer
landen leiden kunnen.

Art. 2. Een Inspecteur van Financien zal in rang ge-
lijk staan met een Resident, doch zal een Resident in zij-
ne Residentie, bij openbare feesten en gelegenheden, den
voorrang hebben boven de Inspecteurs.

Art. 3. Zij zullen hunne vaste woonplaats houden te,
of in den omtrek van Batavia, en mogen geene 24 uren
afwezig zijn zonder voorkennis en toestemming van den
Directeur Generaal van Financien.

Art. 4. Teder der inspecteurs zal genieten eene bezol-
ding van f 12000 (twaalf duizend guldens) 'sjaars en
boven dien voor indemniteit van reiskosten en andere on-
gelden, maandelijks eene som van f 500 (drie honderd
guldens) zonder meer, overeenkomstig het besluit van den
Kommissaris Generaal, d. d. 10 december 1827 no. 63.

Art. 5. Missien zullen zij voor hunne inspectie rei-
zen geene dag gelden, reis en verblijfkosten, noch eenig
defrogement genieten of daarvoor mogen declareren.
Echter wordt aan hen toegekend op hunne inspectie
reizen het vrij gebruik van postpakketten en andere trans-
portmiddelen, naar mate de lokale government en Rade
brengt, overeenkomstig de bestaande bepalingen.

Art. 6. Ook zal aan hen worden toegevoegd eenig per-
soneel, doch niet meer dan twaalf, welke eene indemniteit
voor schiedkosten, sturende een en ander door hen
moeten worden goed gemaakt en bekostigd uit de som
van f 300, bij art. 4 toegestaan.

Art. 7. Naar aanleiding van het doel sub art. 1 om-
schreven, zullen de inspecteurs van financien de navol-
gende taken beschouwen als de attributen uitmakende,
waartoe derzelver aandacht en werkzaamheden zich in het
bijzonder behooren uit te strekken.

1. Het opnemen en visiteren van alle lands kassen op
Java en Madura, zonder onderscheid, daaronder
ook begrepen de kassen van alle kollegien, en in-
rigtingen en bij welke 'slands schatkist betrokken is,
als daar zijn, die van wees- en boedelmeesters, se-
kwesters, vendu-kantoren, enz., moerende daarbij
tevens steeds onderzocht worden of de boeken en
rekeningen behoorlijk overeenkomstig de bestaande
voorschriften, en met genoegzame duidelijkheid
worden gehouden; of de opgegevene saldo's voor-
handen zijn, en of de ontvangsten en betalingen
werkelijk zijn gedaan en met alle munten, als welke
daarvoor in de boeken zijn opgegeven.

2. Het onderzoeken of de comptabiliteit overal op Java
en Madura op eene gelijkvormige en duidelijke wijze
gehouden wordt, zoo mede of in de residentien de

begrotingen naar de bestaande voorschriften worden
opgemaakt.

3. Het nagaan van het landelijk stelsel in al deszelfs be-
standdeelen, met een bepaald onderzoek naar de
wijze, op welke in iedere residentie wordt gehandeld,
met betrekking tot den aanslag, omslag en inning
der landrenten, alsmede in hoe ver in het algemeen
aan de deswege vigerende reglementen en bepalingen
wordt voldaan, of daarvan afgeweken, en eindelijk
voor welke veranderingen en verbeteringen het ge-
dachte stelsel als nog vatbaar kan worden geacht.

4. Het nagaan van de belastingen op de bebouwde eigen-
dommen, op de landbouw, en de uitgifte van land-
bouw, en de uitgifte van land, in verband be-
schouwd met het belang van 'slands schatkist, om-
trent al hetwelk de inspecteurs hunne bedenkingen
aan den directeur van 'slands middelen en domei-
nen zullen mededeelen.

5. Het onderzoeken van den staat en de uitgestrektheid
der nog onbebouwde woeste landen, in elke residen-
tie gelegen, met last om aan den directeur voor-
noemd optegeven welk nut zij vermoenen, dat van
dezelve voor den lande zal kunnen getrokken worden.

6. Het nagaan en aan den directeur opgeven, hoe die
woeste landen voegzaamst kunnen worden uitgegeven,
hetzij aan Europeanen, Inlanders of Chinezen, zoo
mede of sommige streken, onder een koel en goed
klimaat gelegen, geschikt zouden zijn om geheel en
alleen door eene Europeesche bevolking te worden
bebouwd, ten einde aan bijzondere personen in Europa,
die daartoe genegen mogten zijn, gelegenheid te ver-
schaffen om zich als kolonisten naar Java te begeven.

7. Het nagaan van den staat der koffijcultuur, of daar-
omtrent gevolgd worden de wetten en de bepalingen
voor de teelt en de levering van koffij bestaande,
zoo wel daar waar het produkt, bij uitsluiting, aan
den lande wordt geleverd, als daar waar hetzelfde bij
aanslag voor een gedeelte aan den lande wordt op-
geleverd en het overige aan particuliere personen.

8. Het nagaan van de wijze waarop de landbouw ver-
pachting, tot levering en aanslag der door hen ver-
schuldigde koffij, behoorlijk wordt voldaan.

Of er, en welke verbeteringen, ten aanzien van dit
geheele onderwerp, zouden kunnen worden ingevoerd.

8. Het onderzoeken en nagaan der verpachtingen, in-
zonderheid:

a. Hoedanig de verpachte middelen werken.

b. Of de pachtvoorwaarden stiptelijk worden opge-
volgd.

c. Of uit de wijze waarop de heffing van deze of
geene pachten plaats heeft, geene drukking of
nadeelige gevolgen voor de ingezetenen of pacht-
schuldigen te vrezen zij.

d. Voor welke verbeteringen en wijzigingen de pach-
ten vatbaar zijn, en welke veranderingen dien-
volgens in de pachtvoorwaarden zullen behooren
te worden gemaakt.

e. Of ook nieuwe middelen ter verpachting zouden
kunnen worden ingevoerd, en zoo ja, welke?

9. Het nagaan of de wetten en reglementen op den handel
en de schiedvaart naar het buitenland, opgesteld,
of aangenomen, en in de praktijk gebracht, en of de
controleurs der inkomende en uitgaande
regten aan hunne verplichtingen, in verband met die
der ontvangers van het middel, voldoen en of ook
griekhandel gedreven wordt, en zoo ja, middelen
daartegen voordragen.

10. Het nagaan van het middel der verpochting, of aan
de reglementen, bepalingen en voorschriften deswege
bestaande de hand gehouden wordt en voldaan; of
de belasting behoorlijk wordt opgebracht en in 'slands
schatkist komt; of daarop achterstallen bestaan; en
zoo ja, aan den directeur van 'slands middelen en
domeinen voordragen de middelen, om die te innen,
zonder belastingenschuldigen te zeer te drukken.

11. Het nagaan van het middel van het klein zegel, of
de daarvoor bestaande wetten worden nagekomen,
en of het debiet van het klein zegel gemakkelijk ge-
noeg wordt gemaakt.

12. Het nagaan der vendu-kantoren: of zij behoor-
werken overeenkomstig de instructien en bepalingen
voor dezelve respectievelijk gemaakt, of niet, en ver-
tendenden, vendu-meesters en andere personen, die
pligtingen bepalen, en de bestaande

- bepalingen met kracht worden gehandhaafd, en stip-
telijk achtervolgd.
- 13°. Het nagaan der collaterale successien: of zij naar luid
der erfstellingen, en overeenkomstig de wetten zijn bere-
kend en de opbrengst in 's lands kassen wordt gestort.
- 14°. Het nagaan of 'sheeren gerechtigheid naar behooren
wordt ingevorderd en verantwoord.
- 15°. Het nagaan van al de bestaande belastingen; of zij
behoorlijk werken en worden opgebracht, en of er on-
derdezelve ook zoodanige zijn, welke den smallen han-
del der inlanders eenigzins belemmeren of minder ge-
makkelijk maken, en, zoo ja, aan den directeur der
middelen en domeinen voordragen om dezelve te sup-
primeren, zoodmede zoodanige nieuwe voordragen als,
zonder bezwaar voor de belastingsschuldigen, kunnen
worden, ingevoerd; voorts het toezien dat geene be-
lastingen worden geheven dan die welke bij gouverne-
ments besluiten zijn bepaald of goedgekeurd, van alle
overredingen of afwijkingen in dit opzigt den directeur
voorbehoed kennis gevende.
- 16°. Het toezien dat de tolpoorten, zoo wel als de bazaars
of markten, het zij de opbrengst der laatste, ten be-
hoeve van den lande of van bijzondere personen geind
worden, aan de daarop gemaakte of nog te maken be-
palingen worden en blijven onderworpen, en de op-
brengst den lande toekomende in 's lands kas worde
gestort.
- 17°. Het nagaan van de administratie der gelden en mate-
rialen voor alle waterstaatswerken en civiele gebouwen,
van het gebruik dat daarvan wordt gemaakt, en of
daarin de meeste zuinigheid wordt betracht.
- 18°. Het nagaan van 's lands civiele magazijnen: of de
gebouwen zelve in een goeden en zindelijkken staat
worden onderhouden; of daarin met de goederen
wordt gehandeld overeenkomstig de instructien voor
de respectieve paktuismeesters. Of dezelve behoorlijk
worden verantwoord, dan wel of de paktuismeesters
zich ook aan verkeerde handelingen schuldig maken,
of men dat hunne ondergeschikten dit doen.
- 19°. Het nagaan der houthosschen, verzamel- en stapel-
plaatsen; of de plaatselijke ambtenaren behoorlijk en
met eene gepaste zuinigheid voldoen aan hunne ver-
plichtingen, ten aanzien van derzelyer beheering en
administratie en het geen daarmede in verband staat:
inzonderheid mede:
- a. Of de aanplant van latie hout doelmatig ge-
schiedt, en op welken plaats, voornamelijk op
plaatsen dicht aan rivieren gelegen, waarvoor de
afvoer gemakkelijk gemaakt wordt.
- b. Of het kappen steeds met genoegzaam oordeel en
overleg plaats vindt, zoo dat van den eenen kant
de bosschen niet te zeer worden uitgekapt, en
er van eene andere zijde worde gekapt, naar mate
van behoefte en de dimensien, en met in het
oog houding van eenen gemakkelijken afvoer.
- c. Of de houtvloten ook tot te groote massa's wor-
den hopen gebragt, dan wel of daarin met de
meeste voorzorg wordt te werk gegaan ter voorkoming
van verliezen, welke door het uiteen slaan der vlot-
ten zouden kunnen worden geleden.
- d. Of er ook, ter sluik, houtwerken worden ge-
kapt of vervoerd.
- e. Of het uitvoerlijk en aanmerken van het hout
te verkoopen, zoodanig, als hetzelve is staande
of liggende in de bosschen, ter voorkoming van
transportkosten, voor den lande, en, zoo neen,
welke redenen daartegen bestaan.
- 20°. Het nagaan of in de voorziening en de behoefte van
goederen, provisien en verstrekkingen aan alle de-
partementen, zoo mede in de verzendingen naar de
buiten-etablissemten wordt gehandeld, met overleg,
in het belang van den lande, en met in het oog hou-
ding van zuinigheid, vooral of er zelden en spaar-
zaam tot het doen van inkoopten wordt overgegaan,
en of de bepalingen op het wistheden van goederen
behoorlijk worden achtervolgd, en van zyne bevin-
dingen kennis geven aan den directeur van 's lands
produkten en civiele magazijnen.
- 21°. Het nagaan of in het inhuren van scheepsruimte in
het meeste belang van den lande wordt gehandeld,
zoo dat geene goederen bij naamwaardige hoogeel-
heden zijn en worden verzonden, dan nadat de
schepen, overeenkomstig de bepalingen zijn goedge-
keurd en geschikt bevonden, om daaraan den over-
voer van 's Gouvernements gelden en goederen te
kunnen vertrouwen, of er vooral geene te hooge
vrachtgelden voor den overvoer worden toegestaan,
en in geen geval het maximum bij het tarief van
vrachtgelden bepaald worde overschreden, zullende
een inspecteur ook van zyne bevindingen hierom-
trent aan den directeur van 's lands produkten en
civiele magazijnen kennis geven.
- 22°. Het nagaan der zout administratie, inzonderheid door
onderzoekingen op de plaatsen zelve

- a. Naar den staat der zoutpannen;
- b. Naar de wijze van aanmaak, berging, vervoer en
verkoop van het zout;
- c. Naar de doelmatigste wijze om de verschillende
plaatsen van zout te voorzien, zoo tot besparing
van overbodige transportkosten, als tot voorkom-
ing van gebrek.
- d. Naar de plaatsen waar het zout bij voortduring dient
te worden aangemaakt, en of alle, en zoo niet,
welke zoutpannen dienen te blijven bestaan, en wel-
ke zouden kunnen worden ingetrokken, ter vermij-
ding van onnoodige uitgaven, daarbij echter in het
oog houdende, dat, hoezeer bij droog weder de
bestaande zoutpannen meerder kunnen opleveren dan
voor het debiet voor binnenlandsche consumptie en
den uitvoer noodig is, er ook gedacht moet wor-
den aan tijden van gebrek, hetwelk door aanhoudende
en vele regens kan worden veroorzaakt.
- e. Naar de wijze waarop het zout wordt ingenomen
en weder afgeleverd, of hierin eerlijk en ter goeder
trouw wordt te werk gegaan, dan wel of het
zout soms met grootere of ruimere maten wordt
ingegenomen en afgeleverd, dan die welke voor
de aflevering van zout worden gebezeld; of bij
het meten van zout ook ongeoorloofde hande-
lingen plaats hebben, door hetzelve bij inname
om te schudden, en bij uitlevering niet om te
schudden, of de maten zelve behoorlijk van geest
en derzelyer ruimte houden; of het zout bij
inname hoog in de maten wordt gestort, om het-
zelve te doen zakken, en laag in de maten wordt
gestort bij uitlevering, om de maten luchtig te
vullen, welke voorschriften in allen geval zouden
kunnen worden gegeven om alle klagten en het
zich dan wezenlijke of vermeende bezwaren, voor
te komen.
- f. Of de verkoop van zout voor den gemeenen man
vrij is en voor hem gemakkelijk wordt gemaakt,
dan wel of het soms wordt opgekocht en tegen
prizen hooger dan die door het Gouvernement
zijn bepaald, aan den gemeenen man weder wordt
verkocht, inzonderheid of zich daaraan ook
's lands ambtenaren en geëmplioneerden schul-
dig maken.
- g. Of ook zout, als voor uitvoer verkocht, wordt be-
kend gesteld, dat als debiet voor consumptie is
bestemd, en dat hetzelve niet anderszins kan
worden afgevoerd, dan naar de bedoeling beantwoordt, en de yaar
en handel daarvan werkelijk de voordeelen trekt
en daarin die bloei en aanmoediging ondervindt,
welke het Gouvernement daaraan heeft willen
verzekeren.
- 23°. Het nagaan der vogelnest klippen en de cultures van
suiker, peper, indigo, ananasker, latie-hout en
andere cultures, waarvan voor het Gouvernement
belasting wordt geheven, en welke, ter aanwinst
van middelen, door welke 's lands inkomsten op die
cultures zouden kunnen worden vermeerderd, of
zouden moeten worden verminderd, ten einde de aan-
moediging van zoodanige cultures, zoo veel mogelijk
in de hand te werken, en den nuytigen landhou-
wer de vruchten van zyn arbeid steeds in eene
ruime mate te verzekeren.
- 24°. Het nagaan der postwegen, of deswege de bestaande
bepalingen met kracht worden gehandhaafd, en voor
welke verbeteringen de inrigting, met in achtnem-
ing van de vereischte spaarzaamheid, vathaar kan
worden geacht.
- 25°. Het nagaan der houtzaagmolens, of dezelve behoor-
lijk worden onderhouden, de verzagingen der hout-
werken speedig en in het meeste belang van den lan-
de gehandeld, en de molens behoorlijk
worden verantwoord.
- 26°. Het nagaan der stads drukkerij; of zij wel en
met orde, achtervolgens de bestaande bepalingen,
beheerd wordt.
- 27°. Het nagaan in het algemeen der rijken, maten en ge-
wisten, of van dezelve een eerlijk en getrouw ge-
bruik wordt gemaakt; of de gebruikt wordende da-
tums niet zouden kunnen worden vervangen door
balancen, schalen en gewigt, en wanneer het metrieke
stelsel op Java en Madura zal zijn ingevoerd, welke
resultaten daarvan kunnen worden verwacht.
- 28°. Het onderzoek naar den staat en het onderhoud der
wegen, bruggen, rivieren, zeehoofden, lands-gebou-
wen, met uitzondering der genen, waarvan het
toezigt alleen aan het departement der Genie is op-
gedragen, en van alle publieke werken, onder het
civiele departement ressorterende, alsmede naar de
meest geschikte middelen, om, waar het aan genoeg-
zame communicatiën ontbreekt, dezelve als nog,
door het aanleggen van nieuwe wegen of kanalen,
daar te stellen.

30°. Het nagaan van alle plaatselijke ambtenaren, ge-
 emploijeerden en bedienden bij de administratie van
 's lands gelden en goederen, en toezien dat door
 hen stiptelijk aan hunne verplichtingen en instructien
 worde voldaan.

Art. 9. Ieder inspecteur is verplicht, ten minste eenmaal 's jaars, en wel op afzonderlijke tijden, zoo dat niet bijde gelijktijdig op dezelfde plaats inspecteren, over geheel Java en Madura eene inspectie reis te doen en zullen zij in dienst zijnde het voor hun te bepalen kostuum moeten dragen. Deze inspectie reizen zullen gesloten met overleg van den Directeur Generaal van Financien, die voor zoo veel noodig dezelve regelt.

Att. 11. Zij corresponderen in het algemeen met den directeur generaal van financiën en met de directeuren voor zoo veel de attributen van ieder derzelve volgens hunne instructie aangaat, en geven zij aan dezelve directeuren naar aanleiding dier attributen inlichtingen en opgaven van hunne bevindingen. Zij onthouden zich mitsdien, zoo veel mogelijk, van correspondentie met de residenten, des niettemin zijn de residenten, en alle ambtenaren, geëmpliojeerden, zelfs bedienden, verplicht, den Inspecteurs alle die inlichtingen te geven, welke zij mogten verlangen.

Art. 13. Zij vermogen den residenten noch financiële ambtenaren geene stellige bevelen te geven, maar zijn niettemin verplicht om alle de bedoelde ambtenaren voor te lichten en des noods verkeerde handelwijzen aantetoonen.

Art. 15. Wanneer zij oordeelen dat die verkeerde handelingen van zoodanigen ernstigen aard zijn, dat daarop eene schorsing van een ambtenaar, geëmpliojeerde, of bediende behoort te volgen, zullen zij daarvan kennis geven aan den resident en denzelven tot de voormelde suspensie noodigen.

De resident voorziet dadelijk, voor zoo veel nodig, provisioneel in de ontsane vacature.

Art. 16. Een inspecteur te Batavia zich bevindende, zal hij aldaar zonder daartoe eene nadere of speciale autorisatie te behoeven, alles verrigten wat de aard zijner betrekking medebrengt.

Art. 18. De inspecteurs zenden aan den Directeur - Generaal van Financien in de verslagen hunner inspectiereizen of der volvoering van hun opgedragene bijzondere commissien of inspectien, en dragen in hunne verslagen voor alle zoodanige veranderingen, verbeteringen en wijzigingen, als zij oordeelen voor den lande nuttig en voordelig te kunnen zijn. — Zij zijn niettemin verplicht, om ook tusschentijds rapporten en voordrachten aan den Directeur - Generaal van financien en ook aan de directeuren respectievelijk te doen, inzonderheid omtrent zulke zaken als welke eene spoedige voorziening vorderen of verdienen.

mede, het zij voor eigene rekening, of die van anderen, winst of voordeel te behalen.

Mitsdien mogen de inspecteurs ook geen aandeel of belang hebben in eenige bestelling, leverantie, verpakking van goederen, regten of middelen, of in eenige zaken waarover met den lande om winst of voordeel eenige handeling wordt aangehaan.

Art. 21. De inspecteurs zullen, alvorens hun ambt te aanvaarden, in handen van het hoofd der Regering afleggen ~~den Eed van trouw en van geheimhouding~~, zoo mede dien ~~van geheimhouding~~, te gelijk de eed van uitoefening van hij het besluit van den Kommissaris-Generaal over Nederlandsch Indie van den 10 december 1827. No. 66, (Staatsblad No. 115.)

Afschrift dezes zal worden verleend aan den Luitenant Gouverneur General, ten fine van executie; zullende de inhoud in het staatsblad, alsmede in de Javaasche Courant, worden geinsereerd.

LD. BURGGRAAF DU BUS-DE-GISIGNIES.

MAGELLANG, den 13den mei 1828.

Sedert den 6den dezer, hebben de muitelingen eerst den 9den daaraanvolgende in den achtermiddag iets met ernst tegen onze positie te *Bligo* onderpomen. Dertig kwamen alstoen ten getale van ruim 1000 man opzetten, doch werden door een paar kanonschoten en de divisie jagers, onder den luitenant *Rietveld*, benevens de Madurezen, aangevoerd door de luitnants *Eombar* en *Binnemah*, met eenig verlies terug gedreven. Na dat echter deze detachementen wederom ingerukt waren, naderde de vijand op nieuw en veel onverschrokken. De 1ste luitenant *Rocque*, bij ongesteldheid van den majoor *Bauer*, de 1de colonne kommanderende, zond hun de jagers te gemoet en plaatste tevens de divisie Madurezen in embuscade achter een ravijn, de jagers vielen hun zoo gewind en moedig aan dat er 6 muitelingen met de lansen der beschutters en 10 à 12 zelf door de jagers gedood werden. De vijand kwam alstoen van alle kanten te voorschijn en stootte onverwachts op de in embuscade gestelde Madurezen, die hem overtuigd geleiden, voor zoo ver ontvingen dat er een detachement getal sneuvelde en de overigen onverwilt de vlugt namen.

De Luitenant Gouverneur Generaal,
(Was get.) DE KOCK.

Den 6den dezer, nademiddag omstreeks 2 ure, ver-
toonden zich drie roode vaandels op den berg *Myel*,
benevens eene menigte maitelingen; hunne magt werd
na verloop van een half uur zoo sterk dat het ruim
op 1500 man kon geschat worden. Ik liet mijne colona-
re terstond onder de wapens komen, een dirigeerde
den 1sten luitenant *de Bruin* met 120 geweren, be-
staande uit scherpstutters en *Sumanapachs* kofschoten
den westkant van de *Bessa Poulouan*, waarbij de 1ste
luitenant *Boelhouwer* met 200, en de 2de luitenant *de*

oostkant van dezelfde dessa. Dit scheen van den kant der vijanden eene gecombineerde manoeuvre te zijn, dewijl mijn bivouacq op het zelfde oogenblik aan den kant van *Selarong* en *Bantoel*, door ruim 600 man, werd aangevallen. Ik liet de verdediging van mijn bivouacq over aan den kapitein *de la Paisieres* met 180 geweren (Europezen) benevens den pangerang *Netto Prodio* met zijne barissan, alsmede de 2 twee ponders, terwijl ik mij met de kavallerie bij de luitenants *Boelhouwer* en *de Bruin* voegde. De vijand was reeds met hen handgemeen voor en aler hun den opmarsch van den 1sten luitenant *Boelhouwer* met de zijnen bekend was. Zij werden echter met eene groote verwarring door onze jagers en scherpschutters op de vlucht gebragt, meestal retirerende naar de dessa *Endour* en op deze zijde van de rivier *Bedok*, alwaar genoemde luitenant *Boelhouwer* eene magt van 800 a 1000 man aantrof, meest allen in het rood gekleed. Het terrein waar langs ik mij met den 1sten luitenant *de Bruin* had gedirigeerd, was zeer ongunstig, echter werden de Sumanapsche troepen door genoemden luitenant met zoo veel moed aangevoerd, dat de muitelingen na een 30 tal dooden en eene menigte gewonden te hebben geleden, weder de rivier *Bedok* overtrokken, alwaar zij een aantal wapens, zoo wel geweren als pieken, door den zwaren stroom en diepte der rivier hebben verloren, bij welke gelegenheid van onzen kant één zwaaar en één ligt werden gewond. Niettegenstaande het gevaar en de diepte der rivier werden de muitelingen vervolgd door een aantal van onze brave Sumanappers, die allen bijkans met levensgevaar dezelve overtrokken, waarbij één der onzen, om zijn leven te redden, zijn geweer in den stroom heeft moeten laten. Intusschen was de 1ste luitenant *de Bruin*, met de zijnen, in tijds op die hoogte gekomen, ten einde hun den pas weder afteknijden, waarbij zij nog een groot verlies hebben geleden. Gezien de groote verwarring des vijands liet ik eene charge door mijn kavallerie op hem doen, echter was het resultaat zoo nadeelig, dat zij niets met succes op den vijand hebben kunnen behalen. Voor de dessa *Banjou* nam de vijand weder positie ten getale van ruim 600 man achter eene modderpoel daar de kavallerie met geene mogelijkheid konde overkomen, alwaar zij een hevig vuur op de onzen openden, hetwelk de luitenant der huzaren van *Duivenvoorden* met den kapitein *de la Paisieres* en de *Bruin* den tijd hadden, om van daar te ontsnappen. Het resultaat was een aanzienlijk verlies toebragt, waarbij 2 dragers van roode vaandels sneuvelden, welke echter door de andere muitelingen weer werden medegenomen, waarbij van onzen kant een lanciers paard werd gedood. Na deze attaques was de verspreiding des vijands zoo groot, en hun moed zoo verzwakt dat niets meer met succes op hen te doen was, echter een staf van 60 a 70 te paard, waarvan verscheidene verselde paarings waren, trokken geregeld naar den kant van *Gamping*, die door den luitenant *de Bruin* met zijne ondergeschikte benevens de kavallerie gepursued werden tot in de nabijheid van *Gamping*, alwaar de luitenant *de Bruin* den terugmarsch aannam. Gedurende mijne operaties liet zich een hevig kanen en gelederen vuur zoo wel van den vijand als van ons van den kant der Europezen hooren. De groote magt, aangevoerd door den tommongong *Djowinotto*, dirigeerde zich naar den berg *Maiwulang*, alwaar de vijand in positie stond, tevens hadden zich een groot aantal muitelingen begeven onder de berg *Kembang Malang*, alwaar de kapitein *de la Paisieres* een peloton Europezen onder den kapitein *Kruseman* dirigeerde, die dezelve weldra op de vlucht bragt, welke zich weder trachtte te vereenigen bij den tommongong *Djowinotto*, naar den kant van *Bantoel*, alwaar zij door den 2den luitenant *Kobold*, die met een peloton Europezen bij de dessa *Tiringan* in positie stond, benevens de barissan die aan den oostkant van genoemde dessa geplaatst was, gecombineerd door den kapitein *de la Paisieres* en den 2den luitenant *van Schmidt* op *Altenstadt*, zoodanig in verwarring werden gebragt, dat zij, na een zwaar verlies te hebben geleden, in groote wanorde op de vlucht gingen. De kapitein *de la Paisieres* vond niet raadzaam den vijand door de zijnen te laten vervolgen en liet zijne troepen weder op den berg post vatten, ten einde het resultaat mijner expeditie afte wachten. Omstreeks zes ure, kwam ik weder op mijn bivouacq terug, en vond alles in de beste orde. Het is mij niet mogelijk het verlies des vijands te kunnen bepalen, echter ben ik overtuigd dat zulks zeer aanzienlijk moet zijn geweest, terwijl ik de magt des vijands alhier op 2500 man schat. Ik moet bij deze gelegenheid mijne bijzondere tevredenheid betuigen over alle mijne officieren, onderofficieren en soldaten, alsmede over de barissan van den pangerang *Netto Prodio*, en in het bijzonder over

den kapitein *de la Paisieres*, die met veel beleid alles gedurende mijne absentie heeft gedirigeerd, alsmede over de 1ste luitenants *Boelhouwer* en *de Bruin*, die gedurende deze gevechten zoodanig hebben uitgemaakt, dat zij daardoor verdienen bij Uwe Excellentie in aanmerking te worden genomen. De luitenant *de Bruin* roemt het gedrag van den sergeant *Putman* en de luitenant *Boelhouwer* dat van den Inlandschen kapitein *Wongso Negoro* en den Sumanapschen sergeant *Astroakla Sana*. Voor eenaluidend afschrift, voor zoo veel het geëxtraheerde betreft.
De luitenant kolonel, chef van den Staf bij het Leger te Veld,
ROEST.

IN-OFFICIEEL GEDEELTE.

TANKIL, den 10den mei 1828.

Heden werd te *Cheribon* de verschrikkelijke tijding gebragt, dat zeven personen, bezig geweest zijnde te werken in hunne sawavelden, gelegen aan den grooten postweg, een deel van de poststation *Pangaringan*, en zich uithoefden van het zware water en de opkomende harde regen vlogen, met eenen snellen tred, de een achter den ander loopende, naar eene naburige dessa wilde hegeven, door eenen enkelden hliksemslag zoodanig zijn getroffen, dat zij alle onmiddellijk van het leven beroofd werden. Deze tijding heeft eene groote sensatie onder de bevolking te weeg gebragt.

SOERAKARTA, 12 mei 1828.

Mijnheer de Redacteur,

Daar de schrijver van den indigo aanbouw, voorkomende in de Couranten van 20 en 27 maart, tot heden toe onbeantwoord heeft gelaten de critiques, welke tegen geheel zijn stuk, in Uw nummer 40, van 1 april, zijn gemisceerd, zoo heb ik mij bijzonder vereerd gevonden door mijne aanmerkingen, welke stechts tegen een zeer klein gedeelte en eene enkele stelling van den heer schrijver gerigt waren, zoo spoedig beantwoord te zien.

Ik heb daarenboven met zeer veel genoegen, heden, in no. 56 van Uwe Courant, door de verklaring van den heer *J. H.* ontwaard, dat zijne woorden, geschreven in de Courant van 27 maart, ten opzichte van het landbezit van Europeanen in de Vorstenlanden, door mij, door de geheele Europeesche bevolking van Soerakarta en welk ook door een zeer groot gedeelte der Inlandsche bevolking, als onjuist werd aangezien, staan te hebben, dan een man van de geleerdheid van den heer *J. H.*, verkeerde beginselen te zien prediken.

De schuld van deze verkeerde uitlegging ligt echter niet bij mij, maar veelmeer in de woorden van den schrijver zelf.

Daar de afstand van landerijen en het verhuren van dessa's aan Europeanen, zoo wel zijne tegenstreven als verdedigers heeft, zoo konde, dunkt mij, wel niemand anders geleven, als dat de gelever van de wouden, afstand van land, het verhuren van dessa's, en de wouden, arbeid en een misdadig pandelen van de wouden in de Vorstenlanden den eerbied voor Europeesche instellingen vernietigen, en hebben ons, als eene toegave, de tegenwoordige oorlogs-tijden op den hals gehaald onder de eerstgenoemde gehoorde, en wijzen konden voorzeker denken, dat de bedoeling van den schrijver was, niet, om landverhuringen in het algemeen af te keuren, maar alleen, een speciaal afstand van land en arbeid van den Javan in de Vorstenlanden gevorderd, uit hoofde van verplichting en dwang, als schadelijk te houden. Ik althans konde zulks onmogelijk vermoeden, om dat zoodanige afstand aan den Europeanen mij in de Vorstenlanden even zoo min bekend is, als gedwongen arbeid en het houden van pandelingen, welk laatste schadelijk gebruik sedert vele jaren reeds afgeschaft is.

Ik zoude nu wel op het voetpoor van den waarlijk geleerden schrijver, ook op mijne beurt kunnen zeggen, maar ik blijf volhouden dat, enz. indien ik niet vreesde dat Uwe lezers mij zouden toeroepen: er ligt ons aan Uwe volhouding of vasthouding, van hewig onblijb, zeer weinig gelogen. Het is mij niet mogelijk het verlies des vijands te kunnen bepalen, echter ben ik overtuigd dat zulks zeer aanzienlijk moet zijn geweest, terwijl ik de magt des vijands alhier op 2500 man schat. Ik moet bij deze gelegenheid mijne bijzondere tevredenheid betuigen over alle mijne officieren, onderofficieren en soldaten, alsmede over de barissan van den pangerang *Netto Prodio*, en in het bijzonder over

H. G. N.

SCHEEPSBERIGTEN. STRAAT-SUNDA.

Doorgeseild.

Mer 17—Eng. O. I. Comp. schip *Greenock*, John White, van Sydney, naar Batavia. — dito *ditto* *Hooghly*, Reeves, van dito, naar dito. — Comp. schip *Bos*, van Rotterdam den 6den januari, naar dito. — Eng. O. I. Comp. schip *Morlay*, Williams, van Sydney, naar dito. Mer 19—schip *de Zeeuw*, C. Rickels, van Waddelburg den 6den januari, naar Batavia. Mer 21—M. troepen, passagiers 1ste luitenant *Bezuizen*.

BAFAVLA.

Aangekomen.

Mer 10—brik *Harriet*, G. White, van Banda den 6den mei, passagiers: chirurgijn Verbrugge en familie. — brik *Anam*, F. Nancy, van Peking den 5den dito.

Mer 25—Fransche oorlogs-korvet *Le Cherrette*, T. W. Fabre, van Pondichery.

(Zie verder het Bijvoegsel.)

ter, kazen, haring, keukenzuren; saladeolie, wijnaazijn; roode, maderen en champagne wijn, bier op bottels, echte cognac in kistjes, pruimen, korenten, rozijnen, eau de cologne, en diverse parfumerien; blaauw laken, differente modewaren, gekleede en ongekleede poppen, kinderspeelgoed, en diverse goederen meer.

BATAVIA, 21 mei 1828.

De in de Javasche Couranten van den 1sten en 5den dezer, voorloopig geannonceerde vendutie der landen Bergzigt en Panoengangan, zoo mede van het huis en erf, gelegen op Rijnswijk alhier, den boedel van wijlen den heer J. F. Arnold toebehoorende, zal op vrijdag den 30sten dezer, voor het pak- of venduhuis der weeskamer op de Voorrei, plaats hebben onder zoodanige conditie en voorwaarden, als ten dage der verkoop zullen voorgelezen, en inmiddels ter visie van de gegadigden ter secretarie der weeskamer alhier gereed liggen.

De weeskamer,

Namens de Directie,

Secretaris,

FOCQUIN.

20 mei 1828.

HUWELIJKEN.

Gestrouwd,
W. H. MICHGORIUS,

J. M. F. VERHAGE, weduwe Jonkh. J. F. du
Pyron van Breugel.

SOERABAJA, den 11den mei 1828.

GEBORTEN.

Heden beviel van eene dochter, de echtgenoot van
WELTEVREDE, F. MAGNUS.

den 19den mei 1828.

—Mijn gekleede huisvrouw is heden van een zoon verlost.
BATAVIA, 16 mei 1828. NIEMANN.

—Heden beviel gelukkig van een welgeschapen zoon,
vrouwe A. R. de Sturler, geboren van Reijen.

BATAVIA, den 17den mei 1828. W. L. DE STURLER.

—Heden beviel voorspoedig van een zoon, de geliefde
echtgenoot van R. P. BAREND.

BATAVIA, den 18den mei 1828.

—Voorspoedig verlost van een zoon, de echtgenoot van
19 mei 1828. SELLEGER.

—Heden verlost van eene dochter, de echtgenoot van
P. H. BRETON VAN GROLL.

STERFGEVALLEN.

Den 16den dezer overleed op Klein Pondok Gedé, bij
Buitenzorg, de heer W. Steetz jr.

NAGELATEN BOEDEL.

Alle degenen, welke iets te vorderen hebben van, of
wel verschuldigd zijn aan den boedel van wijlen den wel-
edelgestreken heer Wagersen, in leven tweede luitenant
bij de 1ste afdeling nationale infanterie, gelieven zich
binnen een tijd van zes weken te melden aan de

Kommissarissen,

BENCOKARTA, den 10den mei 1828. MONTFOORT, als luit.

—De ondergeteekenden, als daartoe bevoegd, ab-
digen bij deze uit een ieder die in de boedel heeft

van of verschuldigd is aan wijlen den heer W. Steetz jr.,
om daarvan opgave of betaling te doen, ten hunnen kantore.

DE WINK en REIJNST.

BATAVIA, 19 mei 1828.

VERREKENDE SCHEPEN.

Passage voor Engeland, met het snelzailend en bij
titstek wel voor passagiers ingerigte Engelsche schip JOHN,
kapitein J. Moncrief, groot p. m. 450 tonnen, na in
laden te Soerabaja, en zal in omstreeks drie weken
Batavia aandoen, adres bij

MACLAINE, WATSON en CO.

VERTREKKEDE PERSONEN.

—P. C. Nahuis, thans te Soerakarta woonachtig,
verlaten Java.

—W. en B. Keasbury verlaten Java.

PREROLINGO.

VERSCHILLENDE BEKENDMAKINGEN.

Heden is op alands drukkerij alhier van de pers geko-
men en voor den prijs van f 2 zilver, elk exemplaar,
verkrigbaar gesteld de Maleische vertaling der Neder-
duitsche zendeling-gezang, overgebracht op rijm en
in dezelfde voetmaat als de Nederduitsche uitgaaf, en
bestaans van nooten, bewerkt door den zendeling R. le
Brum, op Timor-koespang, en uitgegeven onder het
opzicht van het zendeling-gezangschap te Batavia; kun-
neme van dit werk ook zeer gevoeglijk gebruik gemaakt

worden bij den openbaren eeredienst der Maleische ge-
meente. Indien men 25 exemplaren te gelijk neemt, is
de prijs van elk exemplaar slechts één en een half
gulden zilver.

BATAVIA, den 19den mei 1828.

—Te huur, op primo juni aanstaande te aanvaarden
de tuin Rijnswijk, thans geoccupeerd voor een Hotel;
bevragen bij P. W. H. van Riemsdijk.

—BATAVIASCHE WEDLOOP SOCIETEIT.

Tweede Algemeene Vergadering, gehouden

Op donderdag den 1sten mei 1828.

Is besloten.

Dat op den eersten wedloop dag, zijnde den 29. de-
maand mei, zal worden gereden voor de volgende prijzen.

Een prijs (maidenplate) van f 200.

Voor Inlandsche paarden, die nog nimmer geloopt
hebben, wordende door Inlandsche paarden versterkt
Javasche, Makassersche, Timorsche, Binnasche
dergelijke.

De beter en f 200 daarenboven.

Voor bastaard Arabische, Perische en andere bu-
tenlandische groote paarden, die op Java of in de
gewesten geteeld. Inlandsche paarden, hebbende de hoogte
van 4 voet en 1 duim Rijnlandsch, zullen mogen mede-
dingen.

Eene premie (sweep stakes) van f 25, voor ieder paard

Op den tweeden dag, zijnde den 30. dezer.

Een prijs (ladies plate) van f 250.

Voor Inlandsche paarden.

Paarden die den vorigen dag gewonnen hebben, zullen
niet worden toegelaten.

Eene hard dravery voor f 150.

Voor alle paarden als boven.

Een prijs (beaten plate) van f 150.

Voor alle paarden welke den vorigen dag verloren hebben
bastaards zullen echter niet worden toegelaten.

Een prijs (madcap plate) van f 60.

Voor alle paarden zonder onderscheid.

Voor ieder paard dat wordt ingeschreven om in de
2, 3, 4 en 5 wedloop mede te dingen zal f 20 entree
ten behoeve der kas van de Societeit, moeten worden
betaald.

In de Madcap zal worden betaald voor ieder paard
f 5 entree; zullende alleen heeren mogen rijden.

Van alle gewonnen prijzen, zoo door prijzen als
mede door de kas van de Societeit.

Ten aanzien van den tijd tusschen elken wedloop
de usantie worden gevolgd; hetzelfde zal geschieden in
opzichte van alle andere bijzonderheden.

Wijders is besloten.

Dat op den 22. dezer, eene Algemeene Vergadering zal
worden gehouden in het Bataviasche Genootschap, te 9 ure
en dat alle paarden die zullen moeten
worden ingeschreven en ingeschreven; eene dan de leden
der Societeit zullen paarden mogen laten inschrijven.

BATAVIA RACING CLUB.

The second meeting of the Batavia Racing Club was
held on Tuesday last, the 1st Instant, at the Rooms of
the Batavia Society, when the following Plates were agreed
to be run for on the 29 and 30th Inst. viz.

1st Day's Race.

1st. A maiden Plate for Ponys only of f 200 to
three heats P. P.

2d. The Cup and f 200 from the club, for all Java bred
Horses, standing not less than 15 hand. or 4 feet 1 inch
Rynland, best of three heats, and round the course P. P.

3d. Sweepstakes for Ponys, entrance f 25 each, to
give to the winning horse.

1st. A Ladies Plate of f 200 for Ponys, Horses which
have won the Cup before are not allowed to run.

2d. A Plate of f 150 from the club for a Trotting
match.

3d. A Plate of f 150 for all Beaten Horses of the
day previous excepting halfbred's.

4th. A mad cap Race of f 50, from the club en-
trance f 5 each horse, gentlemen riding.

The entrance money for the other Plates will be f 2
each, and the same Rules and Regulations will be attended
to as hitherto.

A General Meeting of the subscribers is requested of
the 22d Inst. at the Rooms of the Batavia Society at
o'clock for the purpose of naming and entering the
Horses and other important business. None but subscri-
bers are allowed to enter Horses.

De Secretaris,

W. A. KEUCHENIUS.